

תקציר תקנות חוק מניעת הטרדה מינית

תקציר התקנות שבחוק למניעת הטרדה מינית – התשנ"ח – 1998

מהי הטרדה מינית?

הטרדה מינית היא אקט בעל אופי מיני שנעשה בניגוד לרצונו של אחד הצדדים. זה מעשה של שליטה ועליונות שבא לבטא כוחנות ו/או כעס.

הטרדה מינית מוגדרת כחזורים מיניים בלתי רצויים, בקשה לחסדי מיון וכל התנהגות מילולית או פיזית בעלת אופי מיני, כאשר משולבת בה דרישה לכניעה להתנהגות כזאת, במפורש או בעקיפין או כתנאי לקידום או להטבה.

על פי החוק, הטרדה מינית יכולה להיות כל אחת מההתנהגויות הבאות:

1. סחיטה באיומים כאשר המעשה שהאדם נדרש לעשותו הוא בעל אופי מיני.
2. מעשים מגונים למשל: התערטלות, ליטוף עצמי, נגיעות.
3. התייחסויות מעליבות והצעות חוזרות המופנות לאדם, התמקדות במיניותו, כאשר אותו אדם הראה למטריד כי ההתייחסות אינה רצויה.

החוק קובע, כי במסגרת יחסי עבודה, במסגרת של טיפול רפואי ונפשי, וכן כשמדובר בניצול קטינים וחסרי ישע, אין צורך להראות סירוב, כדי שהתנהגות המטריד תיחשב להטרדה מינית. דוגמאות של התנהגויות העשויות להיחשב כהטרדה מינית: בדיחות גסות, אמירות דו משמעיות, התייחסות בעלת תוכן מיני לאברי גוף, התחככות או כל מגע פיזי שנעשה כאילו במקרה, נגיעות, ליטופים, חיבוקים, הערות פוגעות בעלות אופי מיני, דרישות לטובת הנאה מיניות, לחץ לקיום יחסי מין, תקיפה מינית ואונס.

התנכלות מהי?

כאשר המטריד, או כל אדם אחר, נוקט אמצעים כלשהם על מנת לפגוע במוטרד/ת, כיוון שסירב/ה או התנגד/ה להתנהגות המטרידה, או כי התלוננה על מטריד/ה, או כי הגיש/ה תביעה כנגד המטריד/ה, או מכל סיבה אחרת, הקשורה בהטרדה מינית – כל אלה נחשבים למעשה התנכלות. ההתנכלות יכולה להתבטא, למשל, בפיטוריי המוטרד/ת, פגיעה בשכר, הרעה בתנאי העסקתה וכד. ההתנכלות מהווה עבירה פלילית, ומי שיימצא אשם בעבירה זו, צפוי לעונש מאסר של עד 3 שנים. אם המטריד/ה הוא זה שגם התנכל, הוא צפוי לעונש של 4 שנות מאסר.

א. מטרת החוק הן:

1. שמירה על כבוד האדם של המוטרד/ת.
2. שמירה על חירותו/ה ופרטיותו/ה.
3. קידום השוויון בין המינים.

ב. מה המעשים אשר ייחשבו להטרדה מינית:

1. סחיטת אדם לביצוע מעשים בעלי אופי מיני.
2. ביצוע מעשים מגונים.
3. הצעות חוזרות בעלות אופי מיני לאדם אחר, לאחר שזה כבר הראה למציע בדרכים שונות כי אין הוא מעוניין בהצעותיו. התנאי הוא שהמסרים בדבר חוסר העניין יהיו ברורים, ושלא יהיה ספק לגבי משמעותם.
4. התייחסות לאדם אחר, המתמקדת במיניותו (בכתב, בעל פה, בהתנהגות או בכל דרך אחרת בה מועברים מסרים מאדם לאדם, אפילו דרך תקשורת מחשבים), למרות שהנמען כבר הראה שאין לו עניין בהתייחסויות הללו.
5. התייחסות לאדם בכל הנוגע למיניות שלו, להעדפות המיניות שלו או לעצם מינו, שהיא התייחסות מבזה או משפילה.

ג. המקרים בהם אין צורך בהכרח להראות התנגדות להטרדה:

1. כאשר קיימים בין הצדדים יחסי עובד ומעביד.
2. במצבים בהם המוטרד/ת הוא קטין או חסר ישע, תוך ניצול יחסי מרות או תלות.
3. במהלך טיפול נפשי או רפואי.

ד. התנכלות:

להטרדה מינית תיחשב גם "התנכלות", שפירושה כל פגיעה מכל סוג שמקורה בהטרדה מינית או בהגשת תלונה על הטרדה מינית, או תביעה בגין הטרדה מינית. סעיף זה נועד למנוע ניסיון להשתיק את המוטרד.

ה. סעדים:

העונש על הטרדה מינית הוא מאסר שנתיים ימים, ועל התנכלות – שלוש שנים. מי שגם הטריד וגם התנכל – דינו מאסר ארבע שנים. ההטרדה המינית היא עוולה אזרחית, שבגינה ניתן להגיש תביעת נזיקין ולתבוע פיצויים מהמטריד, מהמתנכל ומהמעביד. ביהמ"ש יכול לפסוק פיצויים עד 50,000 ₪ רק בשל עצם ההטרדה, בלי קשר לנזק שנגרם למוטרד/ת. תביעות בגין הטרדה מינית או התנכלות יש להגיש תוך שלוש שנים מיום שנוצרה העילה.

ו. אחריות המעביד:

החוק מטיל על מעבידים את החובה לנסות עד כמה שאפשר למנוע הטרדה מינית במקום העבודה. על המעביד להסדיר דרכים יעילות ובטוחות להגשת התלונה, מרגע שמוגשת תלונה, על המעביד לטפל בה בצורה יעילה, ולעשות הכול על מנת להפסיק את ההטרדה או ההתנכלות. מעביד המעסיק יותר מ-25 עובדים, צריך לפרסם תקנון בו מוסברים עיקרי החוק והדרכים להגשת תלונות, החובה לנקוט אמצעים דומים חלה גם על מוסדות חינוך והשכלה. הטרדה מינית בעבודה יכולה גם להתקיים בין שני עובדים באותה דרגה, ולא רק שהמטריד הוא בעל מרות. החוק החדש נכנס לתוקפו

ביום א 20.9.98, כט באלול תשנ"ח.

1. חשוב שתראה/י למטריד שהתנהגותו אינה מקובלת עליך. אם אפשר, עש/הי זאת בצורה ובדרך שתוכל/י להוכיחה מאוחר יותר; בנוכחות עדים, במכתב עם העתק לאדם נוסף או בפניה לסייע משפטי.
2. רצוי להקליט שיחה בינך לבין המטריד, או לתעד את הטרדה בדרך אחרת.
3. יש לוודא שהתנגדות לטרדה – ידועה ומובנת למטריד.
4. נהלי יומן – רשמי במדויק כל אירוע של הטרדה, מתי ובאילו נסיבות התרחש.
5. ספרי/י לחברים לעבודה, לעיתים יתגלה לך שיש מוטרודות נוספות.
6. התחילי/י לאסוף הוכחות לכך, שמעסיקך מרוצה מהאופן בו את מתפקדת.
7. על פי החוק במקומות עבודה בהם מועסקים למעלה מ-25 עובדים, חייב להתמנות אדם מסוים – אחראי לטיפול בתלונות על הטרדה מינית או התנכלות.
8. הואיל וההטרדה המינית מהווה עבירה פלילית, פתוחה בפניך האפשרות להגיש תלונה במשטרה כנגד המטריד. זאת בנוסף להגשת תביעה אזרחית לצורך קבלת פיצויים.
9. **באפרתה הממונה לטרדה היא מיכל קליין-נדב.** ניתן לפנות אליה ולהגיש תלונה.

המסמך מכוון לגברים ולנשים גם יחד

הצהרת המרצה:

בחתימתי זו אני מאשר כי קראתי את תקציר החוק למניעת הטרדה מינית.

תאריך _____ שם המרצה _____ ת.ז. _____ חתימת המרצה _____